

Udstillinger 1999

Levende ord og lysende billeder. Den middelalderlige bogkultur i Danmark

15. september 1999 - 4. januar 2000

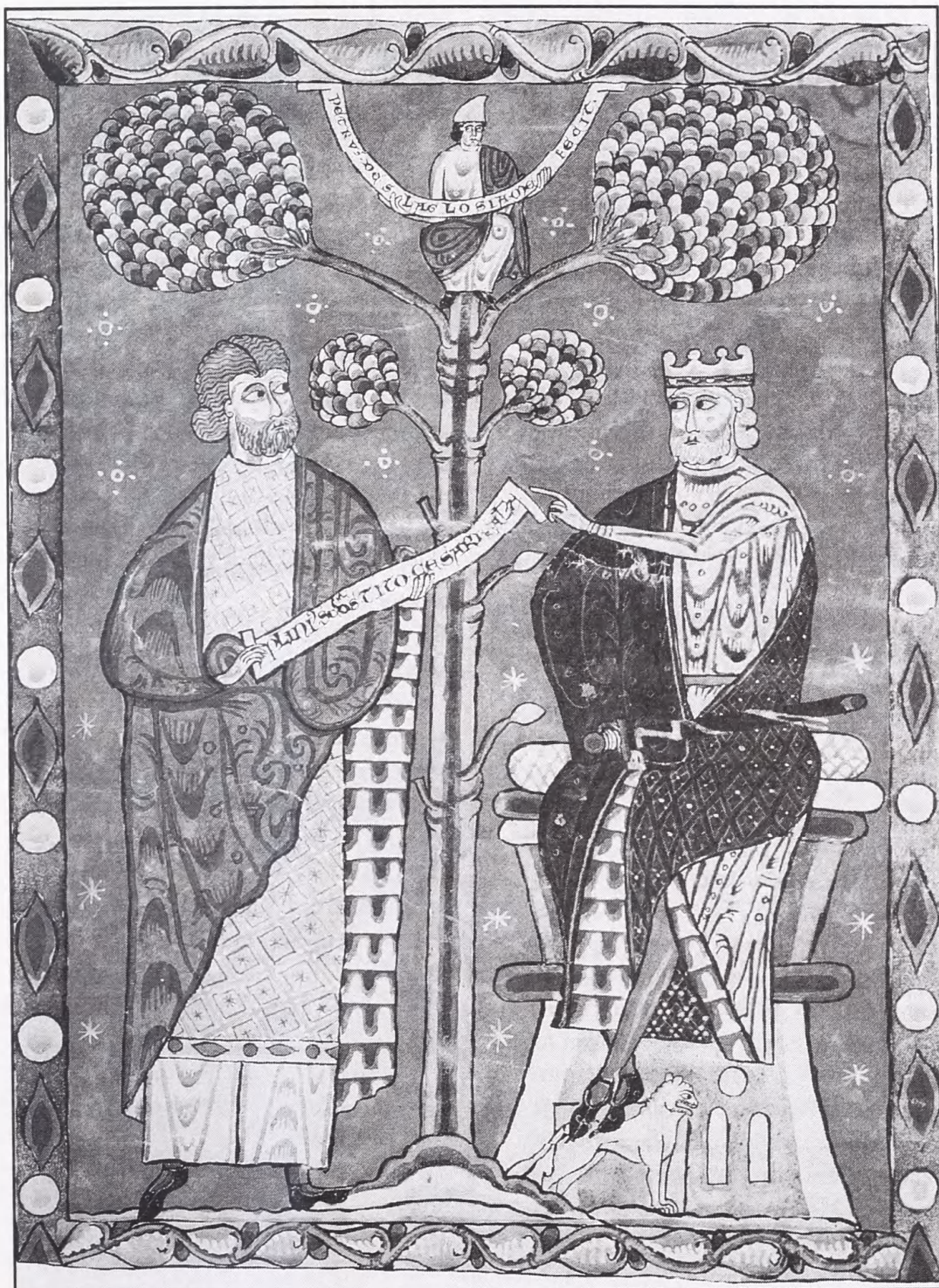
For første gang præsenteres den middelalderlige bogkultur i Danmark i hele sin bredde og udstrækning - samlet på ét sted. Levende ord, møjsommeligt nedfældet på bøgernes pergament, og lysende billeder, fremstillet af ukendte mestre med en kunstfærdighed, som stadig føles nærværende og betagende.

Det er i kraft af middelalderens håndskrifter, at så meget af oldtidens klassiske litteratur er bevaret, og det er i de middelalderlige håndskrifter, vi finder de vigtigste kilder til dansk litteratur, historie, kunst og kultur.

I udstillingen vises bøger fra før år 1000 til efter år 1500 - spændende fra unikke, rigt illumerede evangeliebøger skrevet på pergament fra tiden omkring kristendommens indførelse i Danmark til

En gruppe munke hilses velkommen. Illustration fra 'Næstved-kalendariet', en dødebog fra Skt. Peders Kloster i Næstved, 1228-1250. Det Kongelige Bibliotek.

Plinius den Ældres Naturhistorie På illustrationen overrækker Plinius sin bog til kejser Titus. Øverst ses en indskrift: Petrus de Slagelasia me fecit (Peder fra Slagelse lavede mig). 1200-1225. Firenze, Biblioteca Medicea Laurenziana.

Bestiaire skildrer i ord og billeder virkelige og fabelagtige dyr. Hér enhjørningen, der kun lader sig fange i en jonfrus skød. Ca. 1300. Det Kongelige Bibliotek

ydmyge skole- og lovbøger skrevet eller trykt på papir i senmiddelalderen.

Der er fornemme og velbevarede bøger, som danske konger og dronninger har ejet, bøger, som nonner og munke har lært udenad, som menigmand har søgt viden, opbyggelse eller underholdning i, og bøger, som disciple ved vore kloster- og katedralskoler har måttet slide med.

Udstillingen rummer håndskrifter fra alle egne af Danmark. Håndskrifter, der har udgjort det historiske og juridiske

fundament for vore domkirker, håndskrifter, der er lavet, brugt eller ejet af klostre som Øm, Løgum, Vitskøl og Esrum og skrevet af anonyme eller navngivne skrivere eller kunstnere som f.eks. Peder fra Slagelse og Jens Nielsen fra Ålborg.

Grundstammen i udstillingen er hentet fra Det Kongelige Biblioteks rige samlinger. Men der vises også en række centrale håndskrifter, der har befundet sig i Danmark i middelalderen, men som siden Reformationen er blevet skænket bort, solgt, stjålet eller taget som krigsbytte og nu befinder sig i udenlandske samlinger, bl.a. Vatikanets bibliotek i Rom og Universitetsbiblioteket i Uppsala.

Udstillingen er produceret af Det Kongelige Bibliotek i samarbejde med Moesgård Museum i anledning af, at år 1999 er udnævnt til middelalderens år i Danmark. Samarbejdet afspejler ønsket om at give så mange som muligt lejlighed til at se og fordybe sig i en vigtig, men ikke ret kendt side af vor kulturarv, som normalt befinder sig godt beskyttet, gemt bort i bibliotekernes magasiner.

Til udstillingen er udgivet et rigt illustreret katalog i dansk og engelsk udgave med artikler af førende forskere.

Fra Det Skjulte - 10 års erhvervelser

15. september 1999 - 22. januar 2000

Det Nationale Fotomuseum åbner sin første udstilling i Den Sorte Diamant og viser et udvalg på ca. 250 værker udført af henved 40 danske som udenlandske kunstnere.

Udstillingens titel *Fra Det Skjulte* kan forstås helt konkret, idet museet ikke hidtil har haft mulighed for at udstille værker fra samlingen. Med Det Kongelige Biblioteks udvidelse ved Havnefronten har Det nationale Fotomuseum fået udstillingsfaciliteter på mere end 400 m² og kan nu fremover arrangere særudstillinger og vise ophængninger fra den permanente samling.

I de sidste fem år er der systematisk satset på at etablere en samling af internationalt samtidsfotografi. Den vil

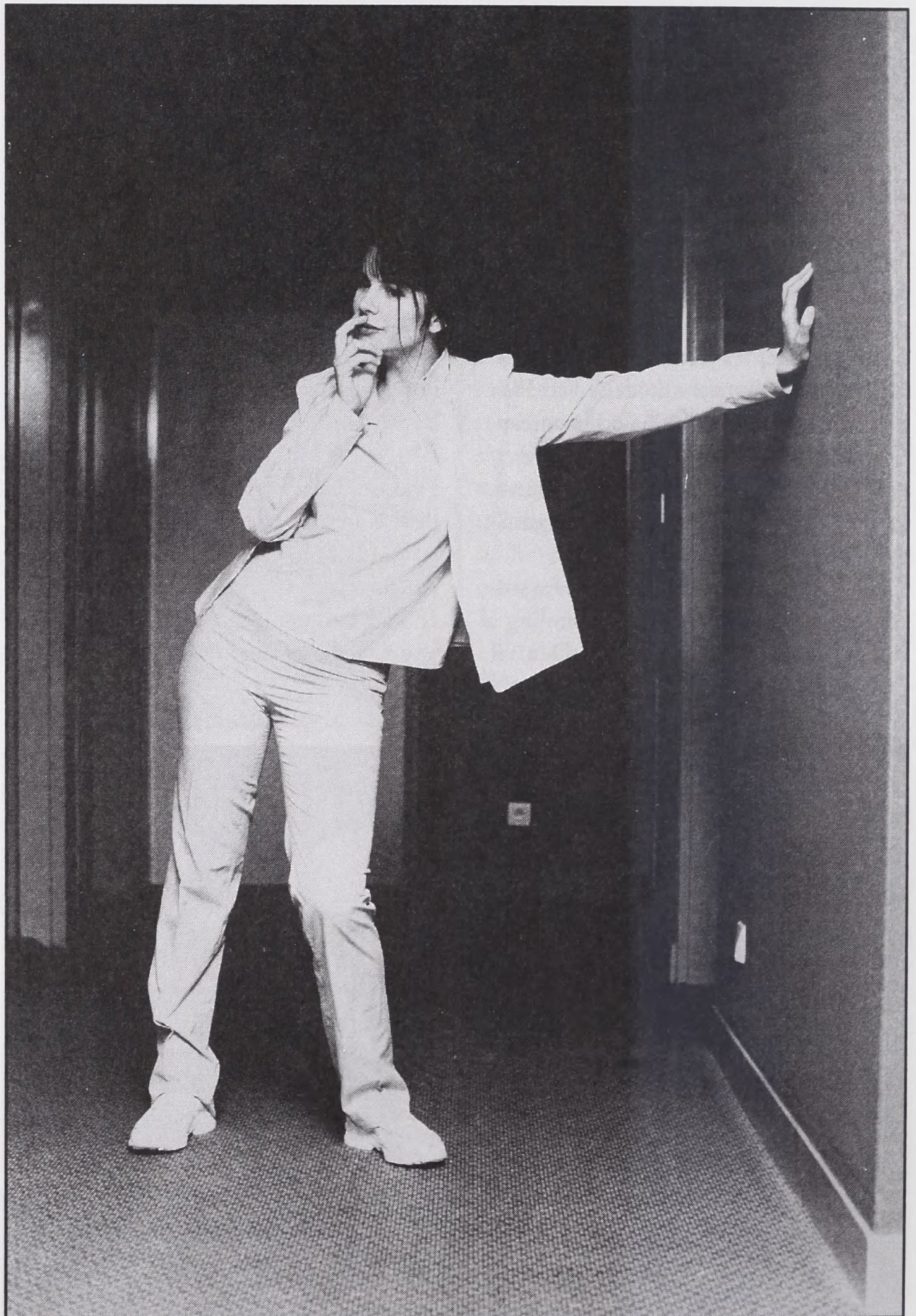
blive en pendant til den imponerende samling af fransk og engelsk 1800-tals fotografi, som allerede findes i museets samling.

Museet har i sine erhvervelser forfulgt bestemte spor og valgt at fokusere på centrale strømninger indenfor fotografiets forskellige udtryksmåder. Tyngdepunkterne samler sig dels omkring dokumentarfotografiet med dets vidtforgreneede udtryksmåder, dels omkring det iscenesatte fotografi og det konceptuelle fotografi.

Udstillingen *Fra Det Skjulte* er i vid udstrækning en præsentation af denne samling, og samtidig bliver den en status over hvad der er nået, og hvad der fortsat er at gøre. Nogle steder er der en klar sammenhæng i ophængningen, andre steder er der ansatser til noget som

Eugene Richards Crack Annie, Brooklyn, 1988.

Wolfgang Tilmans Gillian, learning 1996. Edition of 10 (#3/10+1)

efterhånden kan vokse sig stærkt.

Det klassiske dokumentarfotografi er repræsenteret med Bill Brandt (1904-1983), Martin Parr (f. 1952), Georg Oddner (f. 1923) og Christer Strömholm (f. 1918), som det netop er lykkedes at få en fin samling af på 11 værker, der alle vises på udstillingen. Fra det nye dokumentarfotografi, hvor udgangspunktet er "det private", vises Larry Clarks (f. 1943) serie "Tulsa" fra 1972, samt værker af Nan Goldin (f. 1953), Nick Waplington (f. 1965) og Wolfgang Tillmans (f. 1968).

Det iscenesatte fotografi er repræsenteret med Auke Bergsma (f. 1950) og Tracey Moffat (f. 1960).

Desuden indgår der værker af Thomas Ruff (f. 1958), Andreas Gursky (f. 1955), Hiroshi Sugimoto (f. 1948) og John Coplans (f. 1920).

Parallelt med denne samlings etablering er der erhvervet dansk samtidsfotografi, hvor ikke mindst Ny Carlsbergfondets indsats har gjort det muligt at få Kirsten Klein (f. 1945), Krass Clement (f. 1946) og Per Bak Jensen (f. 1949) grundigt repræsenteret. Også Viggo Rivad (f. 1922) er der nu en stor samling af, og på udstillingen vises en serie fra Aswan optaget i begyndelsen af 1990'erne.

Blandt de yngre konceptuelle kunstnere deltager Olafur Eliasson (f. 1967), Joachim Koester (f. 1962), Ann Lislegaard (f. 1964) og Erik Steffensen (f. 1961).

Ved at satse så markant på slutningen af det 20. århundredes fotografi knyttet der et bånd tilbage til samlingens ældre del, og således står Det Nationale Fotomuseum godt rustet til at træde ind i det nye årtusinde.

Bill Brandt.

Galleriet

Fra 15. september 1999

I Galleriet vises Det Kongelige Biblioteks 'permanente' udstilling. Her vil gæster altid kunne finde manuskripter, noter, billeder og bøger af Danmarks store kulturpersonligheder.

Der vises bl.a. Johannes V. Jensens originalmanuskript til *Kongens Fald*, Karen Blixens manuskript til *Ex Africa* (som senere blev til *Out of Africa*, *Den afrikanske Farm*), ligesom H.C. Andersen, Søren Kierkegaard, Tycho Brahe Carl Nielsen og mange flere er repræsenterede.

Åbningsudstillingens tema er *22 store danskere* og belyser kendte og betydningsfulde danskeres virke.

Samtlige afdelinger på Det Kongelige Bibliotek har bidraget til udstillingen, der således også demonstrerer afdelingernes bredde og kvalitet.

På udstillingen fås et indtryk af tidligere århundreders skatte, men det vil også fremgå, at biblioteket i lige så høj grad dokumenterer vor egen tid.